

У Криворізькому правозахисному

ЗОРІЄНТУВАЛИСЯ НА НАЙБЛИЖЧЕ МАЙБУТНЄ

Минулої суботи, 16 жовтня, наша громадська організація провела збори, де на черзі дня основним питанням стояло проведення цьогорічного Мандрівного фестивалю Docudays UA, який наша команда почала проводити першою в області: з 2007-го року. А його умови проведення ускладнилися через те, що 30 березня цього року раптово і за досі не з'ясованих до кінця обставин пішов із життя його ініціатор на Криворіжжі Микола Коробко, який багато років був нашим керівником, починаючи з 2000-го року. До того ж, з 18-го жовтня Дніпропетровщина разом із іншими кількома областями потрапила в «червону» зону щодо коронавірусної інфекції Ковід-19, а це ще ускладнило умови.

Основним доповідачем був багаторічний координатор кінопоказів цього фестивалю на Криворіжжі, заступник голови ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» Олександр Чижиков. Після тривалих дебатів було вирішено провести прес-конференцію з проведення Docudays UA у готелі «Аврора» 15 листопада цього року, дотримуючись вимог карантину, а фактично всі інші заходи — онлайн, використовуючи електронну техніку.

Однак сама підготовка до цьогорічного Мандрівного фестивалю на Криворіжжі вже йде. Свідченням цього є розворот газети (на 2-й і 3-й сторінках) під заголовком «ПОЛОГИ І ПРАВА ЛЮДИНИ. КРАСА ЖИТТЯ І КРИТИЧНІ СИТУАЦІЇ. ЯК МАЄМО ДІЯТИ»

А також учасники зборів розглянули інші питання, враховуючи умови діяльності, які ускладнюються.

Точка зору

Страх перед правдою про Голодомор в Україні — «скрепа» режиму Путіна

ЛЮДИ ПРАВДИ ЩОБ СВІТ ЗНАВ

"Я пройшов через безліч сіл... Скрізь чув плач: "У нас немає хліба. Ми помираємо! Передайте в Англію, що ми пухнемо від голоду"

Вперше на прес-конференції 29 березня 1933 року заявив про голод в Україні. Опублікував про це в британських та американських газетах близько 20 статей.

британський журналіст
ГАРЕТ ДЖОНС

1932
ГОЛОДОМОР
1933

Те, що відбувалося у Москві навколо закритого показу в «Меморіалі» художнього фільму польської кінематографістки Агнешки Голланд «Гарет Джонс» (в Україні — «Ціна правди»), може викликати подив і відразу водночас.

Спочатку у правозахисному центрі, де зібралися глядачі,

з'являються «тітушки», які просто скандують «патріотичні» гасла і не можуть пояснити, навіщо вони взагалі прийшли. Але цікаво, що разом із хуліганями — журналісти пропагандистського каналу НТВ. І для мене бособисто це добре знайома, пройдена на особистому досвіді технологія Кремля. Коли у дні Майдану 2013–2014 років біла мого будинку проводився «пикет» місцевих «тітушок», разом із ними були журналісти телеканалу «112».

А потім у «Меморіалі» з'являється поліція. Кількох хуліганів вона затримує, але й глядачів не відпускає, вимагає від них письмових пояснень, що вони тут роблять. Співробітників «Меморіалу» відвозять до найближчого відділення поліції і тримають там до пізнього вечора. Але чому?

Ніхто не дає на це запитання чітких відповідей. Російські медіа повідомили про зрив показу фільму Агнешки Голланд у нейтральному тоні, вони не знайшли приводу в чомусь дорікнути організаторам дозволеного — показу фільму, який ще недавно демонструвався на престижних міжнародних фестивалях. У чому ж справа?

Справа в алергії на саме слово «Голодомор». Люди, які збираються разом подивитися кіно про голод в Україні і замовчування цієї трагедії більшовицьким режимом, з точки зору російської влади — вже підозрілі. Тому що той, хто подивиться фільм Голланд, почне ставити

незручні запитання: як це могло відбуватися? Якою була мета Сталіна і його спільників? Чому в сучасній Росії про Голодомор говорять з таким небажанням і намагаються зобразити правду про нього мало не підривом тих самих «скреп», ну і, звичайно, російсько-українського «братерства».

НЕПРИЄМНІ І НЕЗРУЧНІ ПАРАЛЕЛІ

Той, хто бачив фільм про Гарета Джонса, знає, що він не має ідеологічних кліше. Режисер робить акцент передусім на трагедії мільйонів людей — саме на трагедії, не на національності, не на етнічному походженні. І одночасно — на трагедії самого Гарета Джонса, який — це відрізняло його від його колеги Дюранті — думав не про те, як зберегти хороші відносини з радянським режимом, а про те, як сказати правду.

Для російської влади все це — неприємні і незручні паралелі. Дратує все, ну буквально все. І нагадування про трагедію, яку російська пропаганда намагається замовчувати, і фігура чесного журналіста, і демонстрація наслідків пристосуванства — дуже сучасна паралель, до речі. І тому до «Меморіалу» приходять «тітушки» і поліцейські. Приходять разом.

Віталій ПОРТНИКОВ, журналіст і політичний коментатор, оглядач Радіо Свобода і Крим.Реаліті (Матеріал розміщений за адресою: <https://www.radiosvoboda.org/>)

У центрі уваги — українська діаспора

ВІД РЕДАКЦІЇ газети «Промінь Просвіти Є». Ми отримали зі Сполучених Штатів Америки Бюлетень Фондації ім. Івана Багряного (число 74, за вересень-грудень 2021-го року) від його редактора пана Олексія Коновала. Тож подаємо до уваги наших читачів деякі матеріали з нього.

ЛІТЕРАТУРНІ ОСТРОВИ НА ПЛАНЕТІ «ДІ-ПІ»
Після закінчення Другої світової війни тисячі українців опинилися в Західній Європі у таборах для переміщених осіб (з англійської — displaced persons, у трансліті — «Ді-Пі»), і найбільша їх частина перебувала на теренах Німеччини й Австрії. 1945–1948 рр. були позначені доволі живим літературним — а відтак і видавничим — життям у середовищі українських емігрантів. Про цей період нагадує дослідження «Планета «Ді-Пі»: літературні острови, яке щойно побачило світ в Україні. Автор розвідки — відомий дослідник української діаспори, науковий співробітник Інституту літератури імені Т. Шевченка Національної академії наук України, доктор УВУ Сергій Козак.

Нова книжка цього науковця і письменника — наслідок ретельної пошукової і творчої роботи. До видання увійшли бібліографічні покажчики. Змісту напам'ятніших літературних часописів, які виходили після Дру-

гої світової війни у Західній Європі. Йдеться про такі часописи української діаспори, як «Арка», «Літаври», «Звено», «Керма», «Вежі», «Літературно-науковий вісник», «Заграва», «Літературний зошит», «Рідне слово», «Світання» та інші. Прикметно, що книжка вийшла в серії «Українська діаспора: літературна бібліографія», яку засновано Інститутом літератури імені Т. Шевченка (директор — академік Микола Жулинський).

Ця важлива праця вийшла завдяки добродію Василю Стану та Фондації ім. І. Багряного, за що їм глибоко вдячний. Якщо у вас є можливість посприяти дослідженням про українську діаспору, які здійснюються в Україні, то просимо надсилати періодику і книжки, які виходили після Другої світової війни в діаспорі, на таку адресу:

Сергій Козак
Проспект П. Григоренка 25-А, кв. 75
Київ 02055 Ukraine
(електронна адреса: serkosak@bigmir.net)
ДРУГЕ ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ КНИГИ: «ЛІНА КОСТЕНКО: Я ВСЕ, ЩО Я ЛЮБЛЮ»

Такої книги в історії української літератури досі не було. Її автором є представник Фондації ім. І. Багряного в Києві Олександр Шугай. Друге видання має 650 сторінок і в ньому додано додаткові матеріали та

Літературні острови на «планеті Ді-Пі»
Після закінчення Другої світової війни тисячі українців опинилися в Західній Європі у таборах для переміщених осіб (з англійської — displaced persons, у трансліті «Ді-Пі»), і найбільша їх частина перебувала на теренах Німеччини й Австрії. 1945–1948 рр. були позначені доволі живим літературним — а відтак і видавничим — життям у середовищі українських емігрантів. Про цей період нагадує дослідження «Планета Ді-Пі: літературні острови, яке щойно побачило світ в Україні. Автор розвідки — відомий дослідник української діаспори, науковий співробітник Інституту літератури імені Т. Шевченка Національної академії наук України, доктор УВУ Сергій Козак.

фотографії Ліни Костенко з різними відомими особами.
Автор книги — це щира його сповідь про свою редакторську працю над книжкою віршів та поем Ліни Костенко «Неповторність» 1980 року у видавництві молодіж за умов нищівної комуністичної цензури.

Лдіна Костенко брала активну участь у дисидентському русі, за що була на тривалий час виключена з літературного процесу. Вона є автором поетичних збірок «Над берегами вічної ріки», «Сад нетанучих скульптур», роману у віршах «Маруся Чурай», поеми «Берестечко» та інших...

Бюлетень Фондації виходить тричі в рік, а сторінка Фондації в газеті «Свобода» — раз на три місяці. Редагує їх Олексій КОНОВАЛ

ПОЛОГИ І ПРАВА ЛЮДИНИ. КРАСА ЖИТТЯ

ПОЛОГИ В ІЗОЛЯЦІЇ

ВІД РЕДАКЦІЇ газети «Промінь Просвіти Є».

Шановні наші читачі, на 2-й і 3-й сторінках цього числа газети ми розмістили матеріали з метою висвітлення цьогорічного Мандрівного фестивалю Docudays UA на Криворіжжі (його промо від організаторів по всій Україні «Повне одужання?», адреса сайту: <https://docudays.ua/2021/program/rovne-ozhuzhannya/>). У Кривому Розі (як це вже зазначено на 1-й сторінці) прес-конференція відбудеться 15 листопада, а круглий стіл «Разом – за безпечні пологи!» – 20 листопада. Один із центрових кінопоказів – це документальний фільм «Невидимі», який розповідає про пологи і про захист прав людини на базі кіноматеріалів із трьох країн. І цей наш газетний розворот з інформацією і віршами адресований вам, аби ви глибше розібралися в названій тематиці в колі питань щодо прав людини, починаючи з її народження.

У Книгу Доль – ще одне життя...

*В піснях не скажуть, як було мадонні
До того, як дитя, невинне й сонне,
Вона взяла на руки... Це дитя –
Нове, у Книгу вписане життя –
Не просто так у світ прийшло. Зусилля
Тривоги й біль, терпіння породіллі –
Без цього всього дива не було б...*

*Хаос і стогін, кров і переляк,
І втома тіла... «Як синочок? Як?»
Ще трохи, й ми... Дитина світ побачить».
За мить весь світ осяявся неначе.
Як музика життя – цей крик дитини,
Він перекреслив болі та провини.
Найперший крик... За мить узнає хтось,
Що він – вже батько... Мати молода
Розгублена, знесилена, бліда
Щасливо усміхається... І тиша,
Ранкова тиша перший вірш напише
Про диво, про народження і радість...*

– Цей ранок зустріча тебе, мій сину,
Й оновлену мене. Бо я – вже мати.

Наталія ФЕДЬКО,
м. Дніпро, 18 жовтня 2021 року
Малюнок авторки «Щаслива родина».

Коли в Лелі на сьомому місяці вагітності почали відходити води, Сергія до неї у «швидку» не пустили. Йому довелося наздоганяти дружину на таксі. Далі від приймальні Сергій також не пройшов – карантин, відвідування заборонені. Дружину мали покласти у 7-й пологовий Києва «на зберігання» ще на два місяці. Але через пару днів після прибуття Лелі зробили кесарів розтин. Немовля забрали в реанімацію відразу, жінку ще годину оперували. Свою дитину, зовсім крихітну дівчинку, вона бачила лише пару хвилин дорогою з реанімації в палату. Сергій міг подивитися на дочку Габріелу тільки через скло бокса. Жодних доторків, контакт – тільки за наявності негативного результату тесту на коронавірус. А вночі того самого дня малу терміново забрали в Охматдит.

На час карантину міські й обласні адміністрації заборонили будь-яке відвідування породіль у медзакладах. Таким чином під заборону опинилися партнерські пологи, ускладнився доступ до реанімацій, зменшилася допомога жінкам після кесаревого розтину, оскільки раніше додатковий догляд забезпечували родичі. Відтак Леля опинилася ізольована в пологовому без жодної підтримки. Новонароджена Габріела чекала на операцію в Охматдиті. А Сергій метався між двома лікарнями, намагаючись прорватися крізь зачинені двері реанімацій і палат.

ДИТЯ-НЕСПОДІВАНКА

— 15 років мені говорили, що я безплідна. У 18 я перенесла кілька складних операцій, я постійно проходила біопсії, перевірки, здавала аналізи. Наді мною, ніби дамоклів меч, постійно висів діагноз — онко шийки матки. Я вже змиралася, з головою пішла в роботу. Я — психотерапевтка, у мене з ранку до ночі були клієнти. Не скажу, що цілком сублімувала материнство, але якоюсь мірою так. А рік тому ми з Сергієм, з яким знайомі вже дуже давно, нарешті поговорили і вирішили, що досить бігати одне від одного. І якось усе закрутилося. Я так розумію, дитина просто чекала на цього тата...

З першого погляду на усміхнену рудоволосу Лелю здається, що передчасні пологи, кесарів розтин і операція трапилися не з нею. Або з нею, але кілька років тому. Та Леля з Сергієм зустрічають нас другого дня після виписки з пологового. Про вагітність ще нагадує округлий живіт, а через шрам після операції їй боляче сидіти. Лелю за руку притримує чоловік. Вона ледь мружиться від болю, а потім вмощується, полегшено видихає і знову усміхається.

Сергій знав, що вона не може мати дітей. Коли розповів про це своїй мамі, та жартома відповіла, що все залежить від партнера. І через два місяці Леля завагітніла.

— Я не відразу зрозуміла, що вагітна, — розповідає Леля. — Коли вже перестали приходити місячні і набухли груди, я пішла до лікарки. Вона підтвердила те, що ми з Сергієм підозрювали. Через стан здоров'я мені пропонували зробити аборт. Але я відмовилася. Якщо дитина прорвалася туди, куди ніхто не проривався, значить, впорається. Тепер, коли я говорю до неї, то постійно нагадую, що вона сильна дівчинка. Пробивна.

— Я дуже пишався, — каже Сергій. — Тим паче, коли вона вирішила залишити дитину. Страшно не було. Я тільки зайвий раз переконався, що лікарі помиляються, а любов може творити чудеса.

Лікарі попереджали Лелю, що через стан її здоров'я, можливо, доведеться ледь не всю вагітність бути в лікарні на збереженні. Крім того, у неї виявили міому — доброякісну пухлину в матці. Але вагітність проходила нормально. Леля встигла зняти кліп, записати ще одну пісню, продовжувала психотерапевтичну практику. Влітку пара переїхала на ковід — Леля відбулася одноденною підвищеною температурою. До сьомого місяця жодних причин для занепокоєння в батьків не було.

Що саме пішло не так, Леля і Сергій не знають досі. Після того, як на сьомому місяці в Лелі відійшли води, вони терміново приїхали в пологовий. Обстеження показало, що че-

кати ще два місяці не можна — і Лелі призначили кесарева.

— Зі мною так ніхто з лікарів не поговорив, я не знаю, що трапилось, — говорить Леля. — Води відійшли, було передлежання, але чи було багатоводдя? Я гадки не маю. Хоча я дуже вдячна всім лікарям, вони великі молодці. Габріела народилася 13 листопада. Вона важила 980 грамів, 33 сантиметри на зріст, як тхорик, маленька така мармозеточка. Крихітна, уявляєте? Ми назвали її Габріела на честь архангела Габріеля, Гавриїла.

— Після кесаревого їй ще годину десь видаляли міому, потім якийсь час дружина була в реанімації, — продовжує Сергій. — До мене тим часом прийшла лікарка і пояснила, що в дитини серце не з того боку, що є патології шлунково-кишкового тракту. На УЗД їх видно не було. Мені стало погано, я зблід. Лікарка продовжувала, сказала, що дитина потребує операції і вони вже домовилися, що Охматдит малу забере. В Охматдиті нам пообіцяли, що покажуть дитину, але треба спершу здати тест на ковід. Також завідувачка відділу зняла для нас кілька фото і відео дочки.

Поки Габріела перебувала в Охматдиті, Сергій був з Лелею. Наймні намагався бути. До пандемії в Україні переважно саме близькі родичі піклувалися про жінок після кесаревого розтину. Ще 25 липня міністр охорони здоров'я Максим Степанов під час брифінгу пояснив, що окремих умов для відвідування пацієнтів у медзакладах немає, а

відвідувачам не потрібно здавати додаткові тести. Виняток — лікарні, що приймають хворих на ковід. Однак частина закладів усе ж ввела обмеження, спираючись на внутрішні санітарні правила. Чому? Тому що не було чітких рекомендацій, як нековідні лікарні мали б діяти на період карантину, а медики побоювалися як за власне здоров'я, так і за здоров'я пацієнтів. Таким чином багато пологових будинків почали працювати лише на прийом породіль, а контакти з близькими обмежувалися передачами їжі та речей. Відтак уся підтримка і жінок, і новонароджених лягла на плечі медперсоналу.

Після операції Леля не могла самотій підвестися з ліжка чи дотягнутися до тумбочки, щоб узяти якісь речі. Хоча з семи палат були зайняті лише дві, працівники лікарні сказали, що мусять перевести Лелю в інше приміщення. Низенька медсестра, яка мала допомогти їй перелізти з ліжка на візок, із цим завданням самотужки не впоралася. Але Сергія тоді пустили.

— Ліжка дуже високі, без допомоги не обійтися, — говорить Сергій. — У перший день реанімації мені обіцяли, що я зможу залишитися на ночівлю, щоб їй допомагати. У неї

було багато речей, Лелі нічого важкого підняти не можна. О десятий вечора медсестра сказала, що я маю піти. Я сперечався до останнього, адже мені потрібно було пересадити Лелю в крісло, розстелити постіль і допомогти лягти назад. Ми з медсестрою зчепилися в словесній перепалці. Потім, зрештою, домовилися. Решту днів, попри те, що пройшов усі аналізи, зробив флюорографію, в мене був захисний костюм і респіратор, мене не пускали.

— Але він брав пологовий, як Бастилію, — усміхається Леля...

«МАМОЧКО, Я ЗНАЮ, ЩО РОБЛЮ»

Наступного дня Сергій знову прийшов у пологовий. Він помив руки, передягнувся в захисний костюм, на першому пункті проходження сказав, що має дозвіл лікаря, що вже вчора був. Але далі, ніби у квесті, все стало набагато складніше, адже потрібно було пройти двері, які відчинялися лише магнітним ключем. Медсестри не пускали. Сергій знайшов лікаря, пояснив ситуацію з дружиною та дитиною. Його пустили до Лелі на пів години. Наступного дня — усе так само, але, зрештою, вдалося домовитися з медсестрою, щоб зайти ненадовго...

Анастасія ІВАНЦІВ,
кореспондентка відділу
«Суспільство», сайт LB.UA

(У скороченому вигляді. Повністю читайте за посиланням: https://lb.ua/society/2021/01/26/476107_pologi_izolyatsii.html)

Світлина Аліни СМУТКО

ПАНДЕМІЯ ЗМУСИЛА ЛЮДЕЙ ПОЧАТИ «ТВОРЧИЙ ПОШУК СЕБЕ» — «FT»

Важкий період пандемії коронавірусу можна називати «великою відставкою». Під даними про те, що багато людей звільняються з роботи, криється загальна втома та емоційне вигорання. Звільнившись від щоденної рутини, люди готові до самореалізації поза кар'єрою або у новій сфері, пише «Financial Times».

«Враховуючи стрес, який я переживала, коли їздила в офіс, зараз мені приємно робити саме те, що я хочу робити. Тепер мені дійсно потрібно реалізувати свою творчу пристрасть», – розповіла Ліза Макдоно після того, як залишила роботу менеджера, щоб розпочати власний бізнес.

Цивіки можуть звинувачувати себе, ще завзяташе кидаючись у роботу, і внаслідок цього починається емоційне вигорання. Банки Уолл-Стріт, наслідуючи великі юридичні компанії, почали автоматизувати те, що вони вважають «бурхливою роботою», наприклад, моделювання оцінки. «Мета цього – дозво-

ним із доброякісних наслідків карантину було перенаправлення людей на пошук нових захоплень. Деякі фінансові компанії встановлюють обов'язкову двотижневу перерву для персоналу, щоб вони не могли приховати шахрайство або розкрадання. Цікавою стратегією було б надавати працівникам додаткові два тижні відпочинку на рік, без врахування відпустки, для вивчення альтернативних інтересів, що допоможе уникнути емоційного вигорання на роботі.

Соціолог зазначає, що поєднання меритократичної ідеології, ліберальних увальень про індивідуальну відповідальність

Подібним чином Дженніфер Кідсон з ентузіазмом розповіла, як покинула свою роботу і почала займатися створенням фільмів. «Якби не пандемія, я, можливо, продовжувала б виправдовуватися перед собою, повторюючи, що зможу реалізувати свій творчий потенціал пізніше. Але коли почалася пандемія, в моїй голові звучали слова: «зараз абоніколи», – каже Кідсон.

З одного боку – така тенденція позитивна, але у неї є і темний бік. Пандемія та локдаун змусили багатьох переглянути своє життя, вважає соціолог Ерін Чех з Мічиганського університету.

Опитування американських студентів та робітників із вищою освітою показали, що більшість оцінили свої творчі пошуки вище доходу та збереження роботи як центральний фактор у прийнятті кар'єрних рішень. Але, як зазначає соціолог, більшість людей готові йти на «творчі пошуки себе» у випадку, коли вони вже мають певні економічні привілеї.

«Пошук себе» у кар'єрі містить деякі небезпечні елементи. Значна частина молоді вірить, що вони знайдуть самостійність та самореалізацію у роботі, але часто таке мислення породжує нереальні очікування. Як і перша сварка між закоханими, що одружилися в надії на нескінченне щастя, перший нудний день на роботі може стати шоком. Що ще гірше, молоді пра-

лити молодшим працівникам зосереджуватися на важливіших аспектах роботи», – сказав співголова Goldman Sachs ДенДіс.

Один із висновків дослідження соціологів полягає в тому, що просте прагнення до стабільності, доходу та статусу, яке на думку економістів, мотивувало всіх шукачів роботи, тепер втрачає свою актуальність на тлі так званих «творчих пошуків себе». Зокрема, серед людей, які мають вищу освіту, прагнення до самовираження та самореалізації тепер є основою прийняття кар'єрних рішень. Однак студенти з країн із низьким рівнем доходу зійшлися з тиском щодо вибору «правильної» роботи, яка гарантуватиме їм економічну безпеку.

Звичайно, пошук щастя на роботі – гідна мета. Цемає привести до кращих результатів та зростання продуктивності. Але соціолог зазначає, що творчі пошуки себе на роботі ризикують стати механізмом експлуатації робочої сили. Це жорсткий парадокс. «Це спрямовує особисті почуття працівників на благо роботодавця, що не завжди добре», – вважає Ерін Чех.

Які є рішення? Очевидно, що працівникам також слід шукати щастя поза кар'єрою. Створення широкого кола інтересів і використання гідної оплачуваної роботи як способу їх фінансування – розумна стратегія. Од-

та ідеї пошуку кар'єри «за покликанням» допомагає пояснити стійку нерівність. Ерін Чех вважає, що потрібні колективні та структурні зусилля для перебудови ринку праці та зростання продуктивності, резюмує видання.

Головний економіст Банку Англії Енді Холдейн вивчив економічний вплив «великого експерименту на дому», спровокованого пандемією коронавірусу. Адаже для того, щоб запобігти поширенню хвороби, багато компаній відправили своїх працівників на дистанційну роботу.

Перша частина дослідження стосується впливу дистанційної роботи на продуктивність праці. До пандемії COVID-19 дистанційна робота асоціювалася з більшою продуктивністю, а зараз – із меншою. Одна константа полягає в тому, що дистанційна робота зробила багатьох людей щасливішими – насамперед, вважає Холдейн, тому що багатьом більше не потрібно витрачати час на дорогу на роботу.

За матеріалами «The Financial Times» підготувала Анастасія ГУРИН, сайт ZN/UA, 23 жовтня, 2021 року.

(Матеріал розміщений за посиланням: <https://zn.ua/ukr/WORLD/pandemija-zmusila-ljudej-pochati-tvorchij-poshuk-sebe-ft.html>)

КУДИ ЙДЕМО І ПРО ЩО МРІЄМО?

СЕЛО, ШЛЯХ І ТИ

Село – це сад, город і хата,
Там – яблуні і хіть кохати
На тій землі, де все росте,
Таке живе, таке густе,
Що у гущавині живого

Нема шляхів, окрім – до Бога,
Що сяє тихо з висоти,
Куди тобі рости й рости.
А прийде час – і ти засяєш
Із висоти. Тоді й пізнаєш
Своє село, нові світи
І шлях, яким прямуєш ти.

КОЛИ ПОВЕРНЕМОСЬ В СЕЛО...

Коли набриднуть роботи і автомати,
Екранів різних штучне світло,
Ми в сад повернемося, де вишні біля хати,
Де квітнуть яблуні, а мрії – молоді.

І ми побачимо небачене й незнане,
Що нам природа для життя приберегла,
Але – не штучне, не пихате, не екранне,
А те живе, куди дорога пролягла.

На нас давно сад Гетсиманський там чекає.
Вже – без хвостатого із підступом в думках,
Бо ми ж пізнали, як у душі заповзає
Той змії непослуху і поселяє страх.

Ми не жили з природою, а воювали
Планети надра обчухрали в тій війні.
Ми – не творці, бо паразитували.
Що ж від людини в нас залишилось на дні?

Так, ми повернемося в село, коли здолаєм
У душах наших люту пиху, коли ми
В собі творців, а не агресорів пізнаєм.
Якщо до того ще залишимося людьми...

МИ В МІСТІ НЕ ТАКИМИ СТАЛИ

Ми вже – не там, де виростили,
Коли ще вільними були:
Душа невільницею стала
За стінами; вже – не орли.

Квартир і кабінетів соти
Відгородили все живе.
Не сонячні, – земні висоти
Нас більше ваблять. Світ пливе

Перед очима на екранах,
А навкруги лежить сміття,
Воно вже навіть в океанах
Пливе кудись у майбуття.

Все – сидячи, все – на колесах,
А ноги – так собі: мов тло

Послань з коротких «есемесок»...
Але ж колись не так було!..

Колись... Давно уже при владі
Бували розумом живі.
В пошані – дупа на посаді,
А не думки у голові.

Душа у місті поселилась,
Все більш столичною стає.
На це природа розлютилась
І тепер всюди дістає.

Село – душа, а місто – тіло,
Яке все товщає, росте.
Природа з нас творців ліпила,
А вийшло щось дурне й товсте.

ХІБА ПРИВИДІЛОСЬ?

Крізь темряву і зорі у вікно.
Напівпрозоре завтра зазирає
Ще трохи – все засяє і заграє –
І розпочнеться геть нове кіно.

І ось пішло-поїхало життя,
Із титрами й без них, але – безлике,
Бо всі ж – під масками: обличчя й пики...
Пливуть кудись, немов без ворота.

Як зупинити, щоб себе знайти
У тому завтра?.. Тільки хто ж зупине?..
Потік безликих неухильно плине
І сяє сонце в спини з висоти.

Та раптом бачу... он – чиясь спина
Замість вікна реальністю постала,
Тінь голови на ній затанцювала:
Я – серед натовпу... – Нема кіна...

Кудись прямуємо на тлі життя
В комбінезонах, в берцях, в рукавицях;
Ну, і звичайно ж, – з масками на лицах,
В повітрі – сморід з присмаком гниття...

Та раптом – спалах, біль у голові!... –
Об раму на вікні я стукнувся добряче.
Жалкую тільки, що я так і не побачив,
Ми по асфальту йшли чи по траві?..

Сергій ЗІНЧЕНКО,
м. Кривий Ріг